

ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Proposed Policy for Teacher Production in the Faculties of Education of
Rajabhat Universities in the Northeast

ละออง ภูเงิน¹/สุนทร โคตรบรรเทา²/สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์³

La-ong Phu-ngoen/ Sunthon Khotbanthao/ Sawat Phothiwat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการพัฒนาการผลิตครูของคณะครุศาสตร์และนำมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความชัดเจน ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลาคือ ระยะเวลาที่ 1 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายซึ่งประกอบด้วยการศึกษาเอกสารการวิจัยเชิงสำรวจ และการยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายและระยะเวลาที่ 2 การพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ชุด และการประชุมสนทนากลุ่ม คณะกรรมการบริหารคณะครุศาสตร์หนึ่งแห่ง เพื่อให้ได้รับการยืนยันว่าเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายตามเกณฑ์การเป็นนโยบายที่ดีผลการวิจัยสรุปได้ว่าสภาพปัจจุบันการผลิตครูโดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รองลงมาคือด้านการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรสายสนับสนุนส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครู ปัญหาการผลิตครูที่สำคัญสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่จำนวนการรับนักศึกษาในแต่ละปีมากเกินไป การขาดแคลนสถานที่และอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาภาคปฏิบัติ นักศึกษามีจำนวนมากเกินไปทำให้ไม่สามารถนิเทศการสอนได้อย่างทั่วถึง อาจารย์ผู้สอนมีชั่วโมงสอนและภาระงานด้านอื่นๆ มากเกินไป อาจารย์

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขาดแคลนสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษาสำหรับแนวทางพัฒนาการผลิตครูที่ควรพัฒนามากที่สุดในแต่ละด้าน ประกอบด้วย การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนโดยเน้นคุณสมบัติเป็นคนเก่ง ดี และมีใจรักในวิชาชีพครู ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา พัฒนาระบบการนิเทศและให้ความสำคัญกับการนิเทศนักศึกษา ปรับปรุงระเบียบการลาศึกษาต่อเพื่อให้สามารถลาศึกษาต่อได้ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษโดยได้รับเงินเดือนและทุนการศึกษา ควรประสานงานในเชิงรุกกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครูให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และควรจัดหาสถานที่ในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาดังนั้นจึงนำข้อค้นพบจากสภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางพัฒนาการผลิตครูดังกล่าวมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีโครงสร้างของข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือหลักการ วัตถุประสงค์และประเด็นนโยบายซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้านการวางแผนการผลิตครู ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครู โดยมีมาตรการดำเนินงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 42 มาตรการ

คำสำคัญ : ข้อเสนอเชิงนโยบาย, การผลิตครูและ
การผลิตครูของคณะครุศาสตร์

Abstract

This research aimed to investigate current state, problems and ways to develop teacher production of the faculties of education. It was, then, developed to be the proposed policy for teacher production in the faculties of education in the Rajabhat Universities in the Northeast. This proposed policy covered comprehensiveness, suitability, congruence, clarity, usefulness, and practical possibility. The research process was divided into 2 stages, namely, stage 1 to draft the tentative proposed policies, consisting of the study and document analysis, survey and drafted tentative proposed policies, and stage 2 to develop proposed policies comprising the studies of two sets of experts and the focus group discussion of the committee of one faculty of education in order to certify the good proposed policies. The results revealed that the state of the teacher production as a whole was performed at the high level, with the most performed aspects being the teacher training, followed by the aspect of developing teachers and supporting personnel, whereas the least average performance was the aspect of building the teacher production network; the most important teacher production problems in each aspect included: the out-numbered students admitted each year; the

shortage of facilities and teaching materials, especially in the practical courses ; too many students under supervision ; teaching load and extra work of the teachers ; the teachers paying less attention in building up network with other schools and related organizations; and shortage facilities for student activities ; the most important guidelines for teacher production for each aspect were : students should be selected with the characteristics of good, intelligence and faith in teaching profession the sufficiently provided for teaching equipment and materials ; the supervision system should be developed and emphasized ; the regulations for further study should be improved, both full-time and part-time study, along with salary and scholarship support ; proactive coordination should be made for building up networking to strengthen the teacher production; and facilities should be provided for the student activities ; hence, the findings from the current state, problems and ways to develop production as mentioned were developed into the proposed policy for teacher production in the faculties of education of Rajabhat Universities in the Northeast with the proposed policy for teacher production dividing into 3 parts, namely principles, objectives, and issues, consisting of 5 aspects, namely teacher production planning, curriculum

and instruction, teachers training, teachers and supporting staff development, and building up the cooperative network with 42 measures in all.

Keywords : The proposed policy, Teacher production, and Teacher production in the faculties of education

บทนำ

ในบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันและเทียบเคียงในระดับสากลได้ภายใต้การดำเนินการกิจสำคัญคือการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพการสร้างงานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประเทศ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสู่สังคม ตลอดจนการดำเนินการกิจด้านอื่นๆเพื่อสร้างสังคมและพัฒนาประเทศชาติได้อย่างแท้จริงจะเห็นว่าพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 (2547 : 2) ได้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการจัดการศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทำการสอนวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ซึ่งก่อให้เกิดการร่วมกันผลักดันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยมีการพัฒนาความพร้อมและการสร้างความสามารถในการแข่งขันของมหาวิทยาลัย พบ

ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 40 แห่งทั่วประเทศมี นักศึกษาภาคปกติมากถึงห้าแสนคน แต่มีอาจารย์ ที่เป็นข้าราชการเพียง 6,800 คนซึ่งไม่เพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา (กฤษฎพงศ์กิตติกร. 2550 : 2) ทำให้ส่งผลกระทบต่อสภาวะการณ์การจัดการ ศึกษาของคณะครุศาสตร์โดยเฉพาะการผลิตครูที่มี คุณภาพและได้มาตรฐานออกไปปรับใช้ในสังคม

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษามี ปัญหาด้านงบประมาณในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถและคุณวุฒิสูงขึ้นรวมถึงปัญหาที่ต้อง เร่งปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในด้านการผลิตและ พัฒนาครูอันเนื่องมาจากนโยบายจำกัดอัตรากำลัง คนภาครัฐและการใช้มาตรการจูงใจให้ครูออกก่อน เกษียณ ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา ทำให้โรงเรียน สูญเสียอัตราครูจำนวน 53,948 อัตรา มีปัญหาครู สอนไม่ตรงวุฒิและขาดแคลนครูในบางพื้นที่มีการ ขาดแคลนครูโดยรวมในเชิงปริมาณและคุณภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. 2552ข : 6) และการ ประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554- พ.ศ.2558) ประจำปีงบประมาณ 2554 ที่พบว่าผล การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้น ฐานจำนวน 7,985 แห่ง มีสถานศึกษาไม่ได้รับรอง มาตรฐานการศึกษาจำนวน 2,295 แห่ง คิดเป็นร้อย ละ 28.74 จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพการ เรียนการสอนเพิ่มขึ้นพัฒนาครูให้มีความเพียงพอ และสอนให้ตรงกับวิชาที่ถนัด (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2555 : 3) นอกจากนี้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่ง ชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ใน 5 วิชาหลัก พบว่าใน

ปีการศึกษา 2554 คะแนนเฉลี่ยทุกวิชามีแนวโน้ม ลดลงคงเหลือเพียงร้อยละ 33.40 แสดงถึงการด้อย คุณภาพการศึกษาของเด็กไทยและคุณภาพการ สอนของครูยังไม่ดีพอ(สำนักงานเลขาธิการสภาการ ศึกษา. 2555 : 74) จากปัญหาดังกล่าว จึงต้องเต รียมการเพื่อรองรับในด้านการคัดเลือกบุคคลเข้า เรียนวิชาชีพครูให้มีความเหมาะสมซึ่งการผลิตครู ในปัจจุบันยังไม่สามารถผลิตครูให้มีคุณลักษณะ ครบถ้วนตามคุณลักษณะของวิชาชีพ สาเหตุอาจ มาจากตัวป้อนเข้าของระบบการผลิตครู มีนักเรียน ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นนักเรียนชั้นเยี่ยม ของประเทศสมัครเข้าเรียนครูเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ดิเรก พรสีมา. 2552 : 7) และผู้ที่เลือกเข้าศึกษา ในคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ยังเลือก เป็นอันดับท้ายๆ ทำให้ไม่ได้คนเก่ง ดี มีใจรักใน วิชาชีพครูมาเป็นครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการ ศึกษา. 2556 : 6) จากปัญหาการผลิตและพัฒนาครู ที่กล่าวมา ก็เป็นปัญหาส่วนหนึ่งของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่นกัน โดยคณะครุศาสตร์ต้องสนองตอบต่อความ คาดหวังในการผลิตครู ในขณะที่ต้องบริหารจัดการ คณะภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดทั้งด้านงบประมาณ และบุคลากร รวมถึงต้องพัฒนาศักยภาพให้สามารถ แข่งขันบนเวทีอุดมศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่นระดับ ชาติ และระดับสากล จึงจำเป็นต้องรักษามาตรฐาน และพัฒนาองค์กรเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศควบคู่กัน ไป อีกทั้งแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ สอง (พ.ศ. 2552-2561) ยังกำหนดให้มีการพัฒนา ครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรี ยนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่ามีระบบกระบวนการผลิตและ พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มี

คุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงสามารถจูงใจคนเก่ง คนดีมีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ เพื่อให้มีปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างพอเพียงตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552ก :18) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทบทวนบทบาทในการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์ โดยเฉพาะนโยบายการผลิตครู เพื่อให้มีความเหมาะสมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางพัฒนาการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ และนำมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความชัดเจน ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นการวิจัยที่มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายจากหลายแหล่ง และหลายวิธีการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่ 1 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย และระยะเวลาที่ 2 การพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อมุ่งให้ได้ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเอกสารโดยทบทวนเอกสารและตำราเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาของชาติ การปฏิรูปการศึกษา ทิศทางการผลิตครู การพัฒนาวิชาชีพครู พระราชบัญญัติ ประกาศ เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะครุศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อให้ได้โครงสร้างของข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครู และนำข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยในขั้นตอนนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คนประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์คณะครุศาสตร์ สำหรับคณาจารย์ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้สาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามแบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเป็นการนำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ตามกรอบโครงสร้างของข้อเสนอเชิงนโยบายใน 3 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ และประเด็นนโยบายซึ่งมี 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการผลิตครู ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู ด้านการพัฒนาคณาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครูโดยในแต่ละด้านประกอบด้วยมาตรการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการผลิตครูระยะที่ 2 การพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบและพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่ดีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการผลิตครู และประสบความสำเร็จในการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 9 คนโดยเน้นการให้ข้อเสนอแนะและพิจารณาความครอบคลุมและความเหมาะสมของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครู โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วนำข้อเสนอแนะและผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 2 เป็นการนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ไปสอบถามคณบดีและผู้ที่เคยเป็นคณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 คน โดยใช้แบบประเมินประกอบการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความชัดเจน ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หลังจากนั้นได้นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การประชุมสนทนากลุ่มโดย

นำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายที่ปรับปรุงในขั้นตอนที่ 2 ไปวิพากษ์ในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 12 คน โดยเน้นความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ แล้ววิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำข้อเสนอแนะจากการประชุมสนทนากลุ่มไปปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีความสมบูรณ์ที่สุดดังผลปรากฏในบทสรุปของงานวิจัยครั้งนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการผลิตครู

1.1 สภาพปัจจุบันในการผลิตครู โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รองลงมาคือด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครู

1.2 ปัญหาการผลิตครูที่มีลำดับสูงสุดในแต่ละด้านคือ 1) ด้านการวางแผนการผลิตครู ได้แก่ จำนวนการรับนักศึกษาในแต่ละปีมากเกินไปทำให้การผลิตบัณฑิตครูขาดมาตรฐานและคุณภาพ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้แก่ขาดแคลนสถานที่และอุปกรณ์ประกอบ

การเรียนการสอนรายวิชาภาคปฏิบัติ ขาดแคลนสื่อ และครุภัณฑ์ทันสมัยในห้องเรียน 3) ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้แก่นักศึกษามีจำนวนมากเกินไปทำให้ไม่สามารถนิเทศการสอนได้อย่างทั่วถึง 4) ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน ได้แก่อาจารย์มีชั่วโมงสอนและภาระงานด้านอื่นๆ มากทำให้ไม่สามารถผลิตผลงานทางวิชาการและการวิจัย 5) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครูได้แก่อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครูกับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ 6) ด้านอื่นๆ ได้แก่ขาดแคลนสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

1.3 แนวทางพัฒนาการผลิตครูที่มีลำดับสูงสุดในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการผลิตครู ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนโดยเน้นคุณสมบัติเป็นคนเก่ง ดีและมีใจรักในวิชาชีพครู 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา 3) ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้แก่ พัฒนาระบบการนิเทศและให้ความสำคัญกับการนิเทศนักศึกษา 4) ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน ได้แก่ ปรับปรุงระเบียบการลาศึกษาต่อเพื่อให้สามารถลาศึกษาต่อได้ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษโดยได้รับเงินเดือนและทุนการศึกษา 5) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครู ได้แก่ ควรประสานงานในเชิงรุกกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างความร่วมมือให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นและ 6) ด้านอื่นๆ ได้แก่ควรจัดหาสถานที่ในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มีโครงสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครู แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบคือ หลักการ วัตถุประสงค์ และประเด็นนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน แต่ละด้านประกอบด้วยมาตรการดำเนินงานรวมมาตรการดำเนินงานในข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 42 มาตรการ ในที่นี้ได้นำเสนอมาตรการดำเนินงานด้านละ 2 มาตรการดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการผลิตครู ประกอบด้วยมาตรการดำเนินงาน 7 มาตรการ โดย 2 มาตรการแรกคือ 1) กำหนดเป้าหมายการรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการผลิตครูของรัฐบาล หน่วยงานผู้ใช้ครุครูสภา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และ 2) กำหนดวิธีการคัดเลือกนักศึกษา และการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาแต่ละสาขาวิชาให้มีความเหมาะสม และมีความหลากหลายโดยมีการสอบวัดความถนัดวิชาชีพครู การกำหนดผลการเรียนขั้นต่ำ การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้นักศึกษาที่เหมาะสม

2.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยมาตรการดำเนินงาน 12 มาตรการ โดย 2 มาตรการแรกคือ 1) พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และครุสภา สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอัตลักษณ์ของสถาบัน และมีความทันสมัยเป็นสากล โดยพัฒนาหลักสูตรครุศึกษาคู่ขนานกันไปและ 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ในทุกด้านตามผลการเรียนรู้ในหลักสูตร สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันและมุ่งการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง

2.3 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ประกอบด้วยมาตรการดำเนินงาน 7 มาตรการ โดย 2 มาตรการแรกคือ 1) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ เลือกโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูตามความต้องการ โดยโรงเรียนที่เลือกจะต้องมีคุณสมบัติ เป็นไปตามเกณฑ์โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูตามที่คุรุสภากำหนด และ 2) สร้างความเข้าใจ และร่วมมือกันระหว่างคณะครุศาสตร์กับโรงเรียน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในเรื่องการสร้างครูที่มี คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และมีกระบวนการ พัฒนาคูในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพรูเพื่อให้ สามารถเป็นครูที่เลี้ยงได้อย่างมีคุณภาพ

2.4 ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากร สายสนับสนุน ประกอบด้วยมาตรการดำเนินงาน 7 มาตรการ โดย 2 มาตรการแรกคือ 1) คณะครุศาสตร์ มีความอิสระทางวิชาการในการกำหนดแผนการ รับจำนวน คุณสมบัติ การดำเนินการคัดเลือกและ ตัดสินผลการคัดเลือกคณาจารย์และบุคลากรสาย สนับสนุนและ 2) จัดหาอาจารย์ที่มีคุณภาพทั้งชาว ไทยและชาวต่างประเทศให้เพียงพอสนับสนุนงบประมาณและสร้างขวัญกำลังใจให้กับคณาจารย์และ บุคลากรสายสนับสนุนเพื่อทำผลงานเข้าสู่ตำแหน่ง ทางวิชาการ และตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

2.5 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการผลิตครู ประกอบด้วยมาตรการดำเนินงาน 9 มาตรการ โดย 2 มาตรการแรกคือ 1) สร้างเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อพัฒนาคณาจารย์บุคลากรและ

นักศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และ 2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับองค์กรวิชาชีพครู (คุรุสภา) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาวิชาชีพรู

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบแต่ละประเด็นนำมาอภิปราย ผลดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการผลิตครูทั้ง 5 ด้านคือ ด้านการวางแผน การผลิตครูด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ด้านการพัฒนา คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิต ครู พบว่า ระดับการดำเนินงานโดยภาพรวมและ รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะ ครุศาสตร์ในทุกมหาวิทยาลัยมีความพร้อมและมี ประสบการณ์ในการผลิตครูมาเป็นระยะเวลา ยาวนานถือว่าการผลิตครูเป็นพันธกิจสำคัญ ซึ่ง ส่วนใหญ่คณะครุศาสตร์มีปรัชญาและวิสัยทัศน์ที่ คล้ายกันคือ เน้นผลิตครูดี มีความรู้คู่คุณธรรม และ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และแต่ละสถาบันมีเป้าหมายมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการผลิตครูสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การศึกษา (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2558) ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556 : 23) ซึ่ง มีแนวทางปรับปรุงระบบการผลิตครู โดย 1) สร้าง แรงจูงใจให้คนเรียนดีและมีคุณธรรมเข้าสู่วิชาชีพรู 2) ปรับปรุงระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียม กับนานาชาติ และ 3) การพัฒนาคณาจารย์ของ สถาบันผลิตครูโดยมีแผนพัฒนาและกรอบอัตรา กำลังที่ชัดเจนนอกจากนี้แต่ละมหาวิทยาลัยยังต้อง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กับการผลิตครูเช่นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 42) หมวด 7 มาตรา 52 ที่ระบุว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับ ประสานให้สถาบันทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งทำให้ครูผู้บริหารและคณาจารย์ต้องนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกันและสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาและการผลิตครูของประเทศฟินแลนด์ที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจให้คนเก่งเข้าสู่วิชาชีพครูให้มีความสำคัญกับการจัดการศึกษาและการผลิตครูเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ มีการปฏิรูปการศึกษาและการผลิตครูอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ที่เป็นครูจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท เป็นนักวิจัย สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างดีรวมถึงให้ความสำคัญกับท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เน้นความเข้มแข็งของชุมชนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษา (Niemi. 2003 : 85)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผลการดำเนินงานด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีผลการดำเนินงานสูงสุดเป็นผลมาจากการที่คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญ

ในการผลิตครูหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีคุณภาพนั้นจะเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูได้อย่างดียิ่ง กล่าวคือจะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจ และพัฒนาตนเองให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้เป็นอย่างดี(สมาคมการศึกษาเปรียบเทียบและการศึกษานานาชาติ. 2554 : 110) สอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 ก : 7) ที่เสนอมาตรการว่า “ในการผลิตครูจะต้องมีการจัดให้มีนิสิต/นักศึกษาทางครุศาสตร/ศึกษาศาสตร์ได้ฝึกประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู” นอกจากนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์ได้ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการซึ่งมีผู้รับผิดชอบงานโดยตรงและมีผู้รับผิดชอบร่วมกันหลายฝ่าย จึงทำให้เกิดผลดีในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครู ประกอบด้วยประเด็นนโยบาย 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการผลิตครู ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครู แต่ละด้านประกอบด้วยมาตรการดำเนินงาน โดยมีมาตรการดำเนินงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 42 มาตรการ เช่น 1) กำหนดเป้าหมายการรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการผลิตครูของรัฐบาล หน่วยงานผู้ใช้ครู ครูสภาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) มีระบบการจูงใจให้คนดี คนเก่ง และมีศรัทธาในวิชาชีพครูมาเรียนสายครู โดยให้ทุนการ

ศึกษา และประกันการมีงานทำ 3) พัฒนาหลักสูตร การผลิตครูให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และ ครุสภา สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง อัตลักษณ์ของสถาบัน และมีความทันสมัย เป็นสากล โดยพัฒนาหลักสูตรครุณาวิชาติคู่ขนาน กันไปและ4) จัดตั้งกองทุนหรือจัดสวัสดิการเพื่อ พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนซึ่งขอ เสนอเชิงนโยบายดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ. 2556 : 3) เกี่ยวกับการปฏิรูป ระบบการผลิตและพัฒนาครูโดยเน้นผลิตครู“ให้มี จำนวนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการ ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรปัจจุบัน รองรับหลักสูตรใหม่ และการ เรียนรู้ในโลกยุคใหม่ให้ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการ เรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน” และสอดคล้อง กับนโยบายของรัฐบาลประเทศสิงคโปร์ที่ได้ให้ความสำคัญกับวิชาชีพครูโดยเน้นคัดเลือกคนเก่งเข้าสู่ วิชาชีพครูส่งเสริมสมรรถนะการเป็นครูการพัฒนา หลักสูตร พัฒนาคุณภาพการสอนการอบรมครูก่อน ประจำการและครูประจำการ (Griffin, Cuc, Gillis & Thanh. 2006 : 71)

นอกจากนี้ สอดคล้องกับข้อเสนอการ ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ด้านการพัฒนากระบวนการผลิตครู คณาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา. 2552 ก : 7) ที่เสนอมาตรการว่า “มีการ ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทนและ สวัสดิการให้สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักใน วิชาชีพมาเป็นครู คณาจารย์และบุคลากรทางการ

ศึกษา เช่น มีการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจ รักมาเป็นครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการ ครูเมื่อสำเร็จการศึกษา” และสอดคล้องกับ ดิเรก พรสีมา (2556 : 2) อดีตประธานกรรมการคุรุสภา ที่ได้เสนอข้อเสนอเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ครู คือ 1) กำหนดนโยบายให้สถาบันผลิตครูดำเนิน การผลิตครูทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้ใช้ครูโดยการกำหนดโควตา นักศึกษาครูและงบประมาณสนับสนุนการผลิตครู ให้แก่สถาบันผลิตครูแต่ละแห่งตามจำนวนโควตา ที่ได้รับ2) พัฒนาศักยภาพสถาบันผลิตครูให้มี ศักยภาพใกล้เคียง หรือทัดเทียมกับสถาบันผลิตครู ของประเทศชั้นนำในกลุ่มอาเซียนด้วยการสนับสนุน งบประมาณ เพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศแก่ผู้ที่ ประสงค์จะเป็นคณาจารย์ และการจ้างคณาจารย์ ชาวต่างประเทศมาทำการสอน และวิจัยประจำ สถาบันผลิตครูของไทยและ 3) จัดให้มีมาตรฐานขั้น ต่ำของสื่อการเรียนรู้อครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเรียนการสอนในทุกสาขาวิชา เพื่อให้ สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ และมี ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุง แก้ไข เร่งรัด และ พัฒนาการผลิตครูในเรื่องต่างๆ ได้แก่ 1) การเปิด โอกาสให้ผู้ใช้ครูตัวแทนภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการผลิตครู 2) การสร้างความเข้าใจกับคณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ให้มีความเข้าใจเป้าหมายการผลิตครู 3) การจัดหา เครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีความเพียงพอสำหรับการ

จัดการเรียนการสอนและการบริการนักศึกษา 4) การจัดหาอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาให้เป็นไปตามเกณฑ์ และเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา 5) การจัดตั้งกองทุน หรือจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน 6) การประเมินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนของคณาจารย์และบุคลากรให้เป็นอย่างยุติธรรมและโปร่งใส 7) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาของต่างประเทศ และ 8) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่า เพราะพบว่า การดำเนินงานใน 8 เรื่องนี้มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าการดำเนินงานในเรื่องอื่นๆ

2. ควรให้ความสำคัญในด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตครูมากยิ่งขึ้น เนื่องจากพบว่าระดับการดำเนินงานในด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้คณะครุศาสตร์ควรนำมาตราการดำเนินงานไปเป็นแนวทางในการเร่งรัด พัฒนา และประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3. ควรมีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการผลิตครูในประเด็นต่างๆ ได้แก่ จำนวนการรับนักศึกษาในแต่ละปีมากเกินไป การขาดแคลนสถานที่และอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาภาคปฏิบัติ นักศึกษามีจำนวนมากเกินไปทำให้ไม่สามารถนิเทศการสอนได้อย่างทั่วถึง อาจารย์ผู้สอนมีชั่วโมงสอนและภาระงานด้านอื่นๆ มากเกินไป อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขาดแคลนสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากแต่ละประเด็นเป็นปัญหาการผลิตครูที่มีลำดับสำคัญสูงสุดในแต่ละด้าน

4. ควรนำข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครู

จากผลการวิจัยนี้ไปเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพัฒนาการผลิตครูของสถาบันผลิตครูอื่นๆ ซึ่งมาตรการดำเนินงานการผลิตครูทั้ง 5 ด้าน จำนวน 42 มาตรการนี้ได้ผ่านกระบวนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางพัฒนาการผลิตครูจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมสนทนากลุ่มคณะกรรมการบริหารคณะครุศาสตร์ บนฐานของความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความชัดเจน ความมีประโยชน์ และความเป็นไปได้ เพื่อให้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้มีความสมบูรณ์มากที่สุดทั้งนี้ควรมีการนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท และจุดเน้นของแต่ละสถาบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยได้พบประเด็นปัญหาที่ควรนำมาศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตครูของคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบและได้แนวปฏิบัติที่ดีอันจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายผลิตครูและแนวทางพัฒนาการผลิตครูร่วมกัน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตครูแบบเจาะลึกในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านโดยดำเนินการวิจัยเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัย หรือเป็นรายสถาบัน เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการผลิตครูในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน และตรงกับประเด็นปัญหามากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างระบบและกลไกการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการผลิตครูระหว่างคณะครุศาสตร์กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการผลิตครูทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อวางนโยบายการผลิตครูของประเทศทั้งระบบ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้สามารถวางแผนผลิตครูของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของการใช้ครูได้อย่างแท้จริง

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการผลิตครูของประเทศไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการผลิตครูและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2550). นโยบายและแผนพัฒนาอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏปี 2550.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

ดิเรก พรสีมา. (2552). ทิศทางการพัฒนาวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

_____. (2556 ก). ข้อเสนอของคณะกรรมการคุรุสภาในการพัฒนาวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

_____. (2556 ข). “วิกฤตหรือโอกาสของวิชาชีพครูไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”,

ในการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2556. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, ธันวาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547, มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121

ตอนพิเศษ 23 ก.

สมาคมการศึกษาเปรียบเทียบและการศึกษานานาชาติ. (2554). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์การศึกษา

วิเคราะห์อดีต ปัจจุบัน และโอกาส/ความหวังในอนาคตของการผลิตครูในประเทศ. กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). 8 นโยบายการศึกษานายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555, สิงหาคม). “ผลการประเมินระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน”, จุลสาร สมศ. (สิงหาคม 2555) : 2.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552 ก). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-

2561). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2552 ข). สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.

_____. (2555). สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2556). ยุทธศาสตร์การศึกษา (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2558). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษา.

Griffin, P., Cuc, N.T. K., Gillis, S., & Thanh, M.T. (2006). “Developing and Validation Primary School Teacher Standards in Vietnam”, *Planning and Changing*. 37(2) : 71-92.

Niemi, H.(2003). *Towards a Learning Society in Finland : Information and Communications*. Finland : University of Helsinki.